بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ފަސްއިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ހުލާސާ

- **ފަސްއިއްޔާ ނަންބަރު:** 2017/HC-A/278
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** ޢޮސްމާން ޒާހިރު ހުސައިނުފުޅު ދިރިޖާބު
- **އިސްތިއުނާފު ބައްދަލުވި ފަރާތް:** އިސްމާޢީލް ސަޢީދު ގ.ޝަރަފުދިރިވިލާ/ މާލެ

- **ތަސްޖީލްކުރެވުނު ތާރީޚް:** 25 ރަމަޟާން 1438 / 20 ޖޫން 2017
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 07 ރަބީޢުލްއާޚިރު 1442 / 22 ނޮވެންބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޢޫފް އިބްރާހީމް
ފަނޑިޔާރު ޢަލީ ސަމީރު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ނިންމުމުގެ މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 2020/Cv-C/2016
- **ނިޔާކުރި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **މާއްދާ:** އެއްބަސްވުމާމެދު ޢަމަލު ނުކުރުމުން ހަރަދުގެ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް:** 25 ސެޕްޓެމްބަރ 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚް:** 25 މެއި 2017

● ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ދަޢުވާއާ ނިސްބަތްވެގެން [illegible] އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް [illegible] [illegible] އެ ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާ އެކެވެ.

މި ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތަކީ އިސްމާޢީލް ސުޖާއު ގ.[illegible]/ މާލެ (އައިޑީކާޑު ނަންބަރު A034857) އެވެ.

● [illegible] [illegible] ނުކުތާތައް:

1. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ދަޢުވާއަށް ބަލާއިރު، އެ ދަޢުވާއަކީ މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި، [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީމްއާއި 25 ޑިސެމްބަރު 2012 ގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަލިމަސް [illegible] ސަރަޙައްދުގެ 25 ނަންބަރު ސްޓޯލް އިބްރާހީމް ނަސީމްއަށް [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީމްއަށް [illegible] [illegible] ގ.[illegible]/މާލެ، އިބްރާހީމް [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެ [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އެއްބަސްވުންތަކަކީވެސް ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއް ނުވަތަ އެއްބަސްވުންތަކެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށާއި މިބިމާ ގުޅިގެން ދަރިއޮންނަ ސައްބަ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލުކަމާ ހުރިހާ ވުޖޫދު ކުރުވުމާއި އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި ދެއްވުމަށާއި، އަދި މިބިމާ ގުޅިގެން ހައްޤުތައް ލިބިދިނުމަށް ސައްބަ ހާލަތު އިސްލާމީ ޝަރީޢަތްކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި، އެ އިޖުތިހާދުގެ ދަރުން އެއްބަސްވުން ތަންފީޛުކުރުން އަންގައިދެއްވުން އަދި ގ.ޖަނަވަރިމާގެ / މާލެ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ޒާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ (ދިވެހިދައުލަތް) ގެ މައްޗަށް ދައުވާކޮށް ހުށަހެޅުނު ބަލާފުން ދަޢުވާއެއްކަން އެނގެއެވެ.

2. އެ ދަޢުވާގައި ސިވިލް ކޯޓުން ބަލާފު ކާނޫނުގައިވާނީ، "ދުނިޔޭ، އިސްލާމް ފުރަގަސްކުރުން ނުކުތާތަކާއި، މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބަޔާންތަކާއި، ވިސްނުންތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްފަހުން، ރ.އަނގޮޅިތީމު / ކަނިރުވާ އިބްރާހީމް ނަސީމާއި މާލޭ ސިޓީކައުންސިލްގެ އިދާރާ ދެމެދު ވެވިފައިވާ އެއްބަސްވުން ދައުވާކުރާފައިވާ ދައުވާގެ ޒާތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރިން ބާޠިލުކޮށްފައިވާ ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ކާނޫނުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބާރުގަދަވާ ހަމަތަކުގެ މަތިން ނަންގަން ސަރުކާރަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށާއި، އަދިވެސް ކަނޑާ ސަރުކާރުގެ 25 ނަންބަރު ސްކީމް ހުސްކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރިން އަންގާފައިވާ އެންގުމަކީ ބާޠިލު އެންގުމެއްކަމަށާއި، މި ކޯޓު ރ.އަނގޮޅިތީމު/ ކަނިރުވާ، އިބްރާހީމް ނަސީމް ފިރިމީހާއި އިބްރާހިމްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ދިނުމަށް ގޮތުން މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރިން އެއްބަސްވުމެއް ވަޒީފާދަނީ، އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށާއި، މިބިމާ ގުޅިގެން ދަރިއޮޅުނު ސައްބަ އެއްބަސްވުމަކީ އިބްރާހީމް ނަސީމާއި މާލޭ ސިޓީކައުންސިލްގެ އިދާރާ އާދެމެދު ވަޒީފާ އެއްބަސްވުމެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެއްބަސްވުމުގެ 09 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަރުން އިބްރާހީމް ނަސީމަށް ލިބިގެންވާ

އެންމެހާ ހައްޤުތައް ގ.ޗާންދަނީމާގެ/ މާލެ އިސްމާޢީލް ސުޢާދުއަށް ބަދަލުކުރުމަށް އިޤްރާރުވާ ނަސީމް [illegible] [illegible] ޤާނޫނީ [illegible] ލިޔެފައިވާ [illegible] ކަނޑައަޅައި، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިޤްރާރު ނަސީމްއަށް ލިބިގެންވާ އެންމެހާ ހައްޤުތައް 2017 މެއި 23 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގ.ޗާންދަނީމާގެ / މާލެ އިސްމާޢީލް ސުޢާދު (ދރ. ނަންބަރު A034857) އަށް ބަދަލުކޮށްދިނުމަށް ދަޢުވާލިބޭ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއިން (ދިވެހިދައުލަތް) އަށް އަންގައި ޙުކުމް ކޮށްފިއެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible] ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 05 (ފަހެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅައި އެ ނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] މަޖިލީހުގައި ވާހަކަ ދައްކާފައިވެއެވެ. އެ ގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކަކީ:-

3.1 ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާއާއި ހަވާލާދީ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/26 ޤަޟިއްޔާގައި މަޞްލަޙަތު ހުރި ކޮންމެ ފަރާތަކަށް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހައްޤު ލިބޭ ކަމަށް ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އުސޫލަށް ބަލާއިރު، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ހައްޤު އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތަށް ލިބިގެންވާ ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

3.2 އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ ހައްޤުތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން އުނިކަން ލިބޭ ގޮތަށް ޙުކުމްކޮށްފައިވާ ދަޢުވާއާ ކަމުން ދަޢުވާގައި [illegible] ކޯޓުގައި ފުރުޞަތު ނުދީ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ އެއްވެސް ބައެއް [illegible] ނުލައި، މައްސަލައިގެ ޙުކުމް ކޮށްފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާ.

3.3 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2377/Cv-C/2015 ދަޢުވާގައި ކޮށްފައިވާ ޙުކުމާއި ޚިލާފަށް މި މައްސަލަގައި ޙުކުމް ކޮށްފައި ވުމުގެ ސަބަބުން ކަނޑައެޅި ނިޔާގެ ޙައްޤުތައް ގެއްލިފައިވުން ކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3.4 އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރާ އާއި ދެމެދު ވެފައި ވާ އެއްބަސްވުން އުވާލައި ފޭދު ކުރިކަމަށް ޙުކުމް ކޮށްފައިވާ އިރު، އެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފު ކުރާ ފަރާތަށް ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފު ކުރާ ދަޢުވާގައި ހިމެނޭ ބިން އަނބުރާ ނުދެވޭކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3.5 ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ދަޢުވާގައި ދަޢުވާ ކޮށްފައިވަނީ އެކަމުގައި ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ޙައިޘިއްޔަތު ލިބިފައި ނުވާ ފަރާތެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

4. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ހުށަހެޅި ނުކުތާތަކަށާއި، އެނުކުތާތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މި މަޙްކަމާގައި ހިނގި ފަރާތްތަކުން މި ކޯޓުގެ ސަބިތުވެފައިވާ މަޖިލިސްގައި ދައުލަތާއި ފަރާތްތަކާއި، މަޙްކަމާ ގުޅިގެން ވިދާޅުވެފައިވާ ބަޔާނު ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

- ފަރީޤުން އަބުދުއްރަޙްމާނު ލިބޭގޮތެއްގެ ދަޢުވާ: މި ދަޢުވާ ފަރީޤުން އަދި ސަރުކާރު އާއި ފަރީޤުން މުޙައްމަދު ނިޒާމު ޙާޟިރު ކުރެއްވި.

5. މަތީގައި މަޙްކަމަތުގައި އިއްވާ ޙުކުމްތަކާއި ނޫން ކޯޓު އަމުރުތަކެއް އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ ޙައްޤަށް، މަޙްކަމާއި ދެކޮޅު ހުރި ކޯޓުގެ މިދަންނަވާ ޙައްޤުތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްދެނީ ޙައްޤުތަކެވެ، އިސްތިއުނާފު ކުރުމުގެ މި

ބޭނުންކޮށް ދަށު ކޯޓުގެ ނިންމުންތަކަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރެވިދާނެ ޙާލަތްތައް ޤާނޫނުނަންބަރު 2010/22 (ދިވެހިރާއްޖޭގެކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އެއީ:-

05.1 އިސްތިއުނާފު ކުރަން ހުށަހަޅާ ޙުކުމް ނުވަތަ ނިންމުން ބިނާކޮށްފައި ވަނީ ޤާނޫނާއި ޚިލާފަށް ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭނެ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަޠުބީޤު ކުރުމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނު މާނަ ކުރުމުގައި ކުށެއް ޖެހިފައިވާ ކަމަށް ޤަބޫލު ކުރެވޭނެ ކަންކަން ހުރުން؛

05.2 ޙުކުމްގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ކުރިއަށް އަދި އިޖުރާއާތެއްގައި ހިމެނޭ ވަކީލެއްގެ ސަބަބުން އެ ޙުކުމަށް ނުވަތަ ނިންމުމަށް އަސަރު ފޯރުވި އިޖުރާއާތަކީ ބާޠިލު އިޖުރާއާތެއް ކަމުގައިވުމެވެ. އެގޮތުން:

05.3.1 އަޑުއެހުން ބޭއްވުމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތް ޚިލާފުވުން؛

05.3.2 ޙުކުމް ކުރި ނުވަތަ ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރަކީ ނުވަތަ ނިޔާވެރިއަކީ މައްސަލައެއް ބެލުމަށް ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުރަސްއަޅާފަދަ ސަބަބެއް މެދުވެރިވެފައިވާ ފަނޑިޔާރަކު ނުވަތަ ނިޔާވެރިއަކު ކަމުގައިވުން؛

05.3.3 ޙުކުމުގައި ނުވަތަ ނިންމުމުގައި ޙުކުމް ކުރި ނުވަތަ ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރު ނުވަތަ ނިޔާވެރިޔާ ސޮއި ނުކުރުން؛

05.3.4 ޙުކުމުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވުން އެވެ.

ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތުން މައްސަލަ ބެލުމުގައި މައްސަލައިގައި ހިފާން ނުވަތަ މައްސަލައެއްގެ ސަބަބުން އަސަރު ކުރާނެ ނުވަތަ ފާހަގަކުރެވޭ ހިފާން ނަމަ އެފަދަ ބަސް ޝަރީޢަތުން އަޑުއަހައި ކޯޓުން ދެކެއެވެ. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ބާރުއަޅާފައި ޙުކުމް ކޮށްފައިވަނީ [illegible]

އެފަރާތުގެ ބަހެއް މިމައްސަލައިގައި ދަށު ކޯޓުން ހޯދާފައިނުވާތީ އެފަރާތުގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުމަށް ބަސްބުނުމުގެ ފުރުޞަތު ލިބިދިނުމީ ދުސްތޫރު ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ޢާންމު އުޞޫލުތަކުގެ ތެރެއިން އުޞޫލެއް ކަމަށް ވީހިނދު މިފަދަ ކަންކަމުގައި މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ޙައްޤު ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ވެއެވެ.

މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތަށް އިސްތިއުނާފުވުމަށް ދަށު ކޯޓުގެ ފައިސަލާގައި ހިތާނުގެ އަސަރު ފަސްކޮށް ކަމުގައި ނުވިނަމަވެސް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތަށް ފުރަތަމަ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުން ފުރުޞަތު މި މައްސަލައިގައި ތަޙުޤީޤުކުރުމުގެ ބައްދަލުވުމަށް ފަރާތުން ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ފައިސަލާގައި ހާޒިރުވެ ޝަރީޢަތުގެ ނިޔާ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން އެފަރާތުގެ ބައްދަލު އަސާސް ހާޒިރުވާ ފަރާތް ކުރުގައި ބޭރު ފަރާތް ކުރުގައިވާތީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިޔާސަތުގެ ޤަރާރު ޢ.ޢަލީ-ޢަބްދުއްސަލާމް ކޭސް (ދިމާވާ)[1] މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެ މައްޗަށް ރިޢާޔަތްކޮށް އެފަރާތް އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު އެފަރާތަށް ލިބިދޭނެކަން އެނގެއެވެ.

ޤަސްދުއްލާ ފުރަތަމަ ދިރާސާކޮށް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ނޫންކަމަށް ބުނެ އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ ސަބަބުތަކުގެ ފަރާތުން މިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ނޫނީ އިޖުރާއީ ދިފާޢު އާ ވިޔަސް، ޤަސްދުއްލާ ފުރަތަމަ ދިރާސާކޮށް މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ލިބިގެންވާ ކަމަށް ޝަރީޢަތުން ނިންމާފައި ވެއެވެ.

6. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ފައިސަލާގެ ފަރާތުން ދަޢުވާގައި، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި، އިބްރާހީމް ނަސީމް އާއި ދެމެދު 25 ޑިސެމްބަރު 2012 ގައި

---

[1] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2012/SC-A/26 ފައިސަލާގެ ފުރަތަމަ ނުކުތާގެ (ހ) ފުރަތަމަ ނުކުތާ.

ކުންފުނިއާ ޙައްޤުތައް ބަދަލުކުރުމުގެ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އަރިހަސް ކާނިލާ ސަރަހައްދުގެ 25 ނަންބަރު ޕްލޮޓް އިބްރާހީމް ނަސީމަށް ލީޒުއެގްރީމަންޓް، އެބިމާއި ގުޅިގެން އިބްރާހީމް ނަސީމުން ލިބިފައިވާ އެންމެހައި ޙައްޤުތައް އިސްތިސްނާ ސާޤިޠުވެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ކައުންސިލުން އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގެ ގޮތުން، މި ބިން ހުސްކޮށްދިނުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ނަންބަރު 138-EXS2/INDIV/2015/701 ސިޓީން އެންގި އެންގުމަކީ ބާޠިލު އެންގުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދިފައި ވެއެވެ.[2]

7. އަރިހަސް އުދާ ކާނިލާ ސަރަހައްދުގެ 25 އާއި 26 ނަންބަރު ޕްލޮޓް، ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ އާއި އޯޝަން ޕާލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާ ދެމެދު 01 ނޮވެމްބަރު 2015 ގައި، ވެފައިވާ ވަގުތީ އެއްބަސްވުމުގެ (ނަންބަރު (AGR)138-EXS2/PRIV/2015/354) ގެ ދަށުން އޯޝަންޕާލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވާކަން އެނގެއެވެ.

8. އިސްވެ ބުނެވުނު ވަގުތީ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން 01 ނޮވެމްބަރު 2015 އިން ފެށިގެން އަރިހަސް ކާނިލާ ސަރަހައްދުގެ 25 ނަންބަރު ޕްލޮޓް އޯޝަންޕާލް ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑަށް ކުއްޔަށް ދިނުމުން އެކުންފުނިން އެބިން ބޭނުންކުރަމުން ދަނިކޮށް، އަރިހަސް އުދާ ކާނިލާ ސަރަހައްދުގެ ނަންބަރު 25 ޕްލޮޓް، ހުސްކޮށްދިނުމަށް 01 އޮކްޓޫބަރު 2015 ގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ ނަންބަރު EXS2/INDIV/2015/701-138 ސިޓީން އެންގި އެންގުން ބާޠިލު

---

[2] އިސްތިއުނާފު ސްޓޭޓްމަންޓުގެ ފަރާތުން ބާޠިލު ކޮށްދިނުމަށް އެދޭ އެންގުމަކީ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރގެ 138-EXS2/INDIV/2015/701 ސިޓީން އެންގި އެންގުން ކަމަށް އެ ސިޓީގައި ޖެހި ތާރީޚް (01 އޮކްޓޫބަރު 2015) އާއި އަރިހަސް އުދާ ކާނިލާ ސަރަހައްދުގެ ނަންބަރު 25 އާއި 26 ހިމެނޭ ފަހުގެތަކަށް އެ ސިޓީ އެޑްރެސްކުރެވިފައި އޮތުމުން ދޭހަވާ ކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ދަށުކޯޓުގެ ފައިސަލާ މި ކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ހުށަހެޅި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/312 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ.

ކޮށް ދިނުމަށާއި، ހައުސިންގ މިނިސްޓްރީ އާއި އޯޝަން ފާރމާ ޕްރައިވެޓް ލިމިޓެޑާއި ދެމެދު ވެފައިވާ ވަގުތީ އެއްބަސްވުން ބާތިލު ކުރުމަށާއި، އަދި އެފަދަ އެހެން އެއްބަސްވުމެއް އޮތްނަމަ އެ އެއްބަސްވުމެއް ވެސް ބާތިލުވާނެ ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، އަދި އެކަމާ ގުޅިގެން ދެމި އޮތް ޞައްޙަ އެއްބަސްވުމަކީ، އިބްރާހީމް ނަސީމް އާއި މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށާއި، މި މައްސަލައިގައި ހަވާލާދެވޭ ބިމާ ގުޅިގެން ހައްޤުތައް [illegible] ޞައްޙަ ފަރާތަކީ ގ.[illegible]/އިސްމާޢީލް ސުޢާދު ކަމަށް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދި އިސްމާޢީލް ސުޢާދުގެ ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ ކުރިއެވެ. އެ މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓުގައި ހިނގަމުންދަނީ އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ގައެވެ.

9. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ނިންމާފައިވަނީ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ޤަޟިއްޔާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހެޅުމުން މިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/312 ޤަޟިއްޔާގައި ބަލައި ނިންމާފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަ ކުރެވެއެވެ.

9.1 އިބްރާހީމް ނަސީމް އާއި މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ 09 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީމަށް ލިބޭ ޙައްޤު [illegible] އިސްތިފާދާ [illegible] ބަދަލު ކުރާ ކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހީމް ނަސީމް [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] އިސްތިފާދާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިފާދާ [illegible] އާއި މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި ދެމެދު އެއްބަސްވުމެއް [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި އިސްތިފާދާ [illegible] މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި ދެމެދު [illegible] [illegible] މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލާއި އިބްރާހީމް ނަސީމް އާއި

ވެފައި އެއްބަސްވުމުގެ 9 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނަނީ، "މި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކަންތައް [illegible] ފަރާތަށް ލިބޭ ހައްގުތައް އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލު ކުރުމަށް ބޭނުން ވެއްޖެނަމަ، [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމަކަށް އުފެދިއްޖެނަމަ......މިފަދައިން ކަމާއި، އެހެންކަމުން އިބްރާހިމް ނަސީމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލިބި އޮތް ހައްގުތައް އިސްމާޢީލް ޝުޖާޢަށް ބަދަލު ކުރެވޭނީ، މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލުން އެކަމަށް އެއްބަސްވެގެން ކަމާއި، އަދި އެކަމަކީ މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލްގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިބްރާހިމް ނަސީމަށް ލިބި އޮތް ހައްގުތައް އިސްމާޢީލް ޝުޖާޢަށް ބަދަލު ކުރަން އެދި އިބްރާހިމް ނަސީމް މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލްގައި [illegible] އެއްބަސްވުން އޭގެ ޒާތުގައި އިސްމާޢީލް ޝުޖާޢު އަށް [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 30 ޖަނަވަރީ 2014 ގައި މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލްގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވެއެވެ. އަދި

9.2 އިބްރާހިމް ނަސީމަށް [illegible] [illegible] ކާނިވަލް ސަރަހައްދުގެ 25 ނަންބަރު ސްޓޯލް އާއި ގުޅިގެން ލިބި އޮތް ހައްގުތައް އިސްމާޢީލް ޝުޖާޢަށް [illegible] އެއްބަސްވެ [illegible] އިބްރާހިމް ނަސީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އިބްރާހިމް ނަސީމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިބްރާހިމް ނަސީމް [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިބްރާހިމް ނަސީމަށް [illegible] [illegible] އިސްމާޢީލް ޝުޖާޢަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިބްރާހިމް ނަސީމަށް ލިބި އޮތް ހައްގުތައް އިސްމާޢީލް ޝުޖާޢަށް ބަދަލު ކުރަން [illegible] [illegible] [illegible] ސިޓީ ކައުންސިލް [illegible]

ކަމެއް ނޫން ކަމަށާއި، އިބްރާހިމް ނަސީމް އަލީ މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލާއި ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއަކަށްވެފައި، އިބްރާހިމް ނަސީމްގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް ނެތި، އިބްރާހިމް ނަސީމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ލިބި އޮތް ހައްޤުތަކަށް ބަދަލު ކުރުމަށް މާލޭ ސިޓީ ކައުންސިލުން އޭނާގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް ކަމަށްޓަކައި އަދި އިބްރާހިމް ނަސީމްގެ ފައިދާ ކަމަށް ބުނާ އިޤުރާރެއް އޮތް ކަމަށްޓަކައި މި ދަޢުވާގައި އިސްމާޢީލް ސުޢާދުގެ ފަރާތުން ހޯދުމަށް އެދޭ ބަދަލަކީ Privity of contract ގެ މަފްހޫމުން ރިޢާޔަތް ކުރާއިރު، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިއަކަށް ނުވާ އިސްމާޢީލް ސުޢާދުއަށް ހޯދުމަށް އެދެވިގެން ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުފެންނާތީ، އިސްމާޢީލް ސުޢާދުއަކީ، މި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު (Locus standi) ލިބިއޮތް ފަރާތެއްކަމުގައި ބެލެވެން ނެތް ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

10. މި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ހުށަހެޅި އިސްމާޢީލް ސުޢާދުއަކީ މައްސަލަ ދަށު ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު ލިބިގެންވާ ފަރާތެއް ނޫންކަމަށާއި، މި މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ބަލައި ގޮތް ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން އިޖުރާއީ ގޮތުން ސައްޙަ ނޫން ކަމަށާއި، އަދި އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، މި މައްސަލައިގައި މަސްއޫލުގައި ދަށު ކޯޓުން ކަނޑައަޅައިފައިވާ އެންމެހައި ކަންކަން ވެސް ވާނީ ބާޠިލު ކަންތައްތަކަށް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކުރެވިފައިވާ ހުކުމް ބާޠިލްކޮށް މި ކޯޓުގެ 2017/HC-A/312 ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި ހުކުމް ކުރެއްވުމަށް އަންގަމެވެ.

11. ނަންބަރު ކޯޓުގެ ސިވިލް އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައިވާ ފަރާތުން ދިފާޢުގެ [illegible] [illegible] ނަންބަރު ހައިކޯޓުގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ 2020/Cv-C/2016 [illegible] [illegible] ހުކުމް ނަންބަރު ޤަޟިއްޔާގައި 2017/HC-A/312 ޤަޟިއްޔާގައި ކޯޓުގެ ދަށު އާއި، ކަނޑައަޅާފައިވާތީ ޤަޟިއްޔާގައި

ހުކުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެ ހުކުމް ތަންފީޛު ކުރުމުގައި އަމަލު ކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ ސަބަބުން މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަމަ، އެ [illegible] ހޯދުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލަ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅުމުގައި މަސްލަހަތެއް މިހާރު ނެތެވެ.

- **ހުކުމް**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންވެ ދިޔަ ސަބަބުތަކުން އެފަދައިން [illegible]، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ހުކުމް [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2017/HC-A/312 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ، އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ޤަޟިއްޔާގައި ކޮށްފައިވާ ހުކުމާ ގުޅޭ މި ކޯޓުން އިތުރު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގެ މަސްލަހަތެއް މިހާރު ނެތް ކަމަށް މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިއްތިފާޤުން [illegible] [illegible].